

متن پرسش

سلام: راهکار شما برای حل پارادوکس دروغگو یا جذر اصم چیست چون تا این مساله حل نشود نمی توان گفت اجتماع نقیضین محالست و در نتیجه به هیچ معرفتی نمی توان رسید صورت مساله این است فرض کنید یک کرتی (شهری در یونان) بگوید همه کرتی ها دروغگو هستند سوال اینست این کلام او دروغ است یا راست؟ اگر دروغ باشد راست گفته که کرتی ها دروغ گو هستند و اگر راست باشد دروغ گفته که همه کرتی ها دروغگو هستند می بنید به وضوح اجتماع نقیضین درین مساله صورت گرفته است.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین طور که در منطق خوانده‌اید در تناقض هشت وحدت شرط دان / وحدت موضوع و محمول و مکان. وحدت شرط و اضافه، جزء و کل / قوه و فعل است، در آخر زمان».

در تناقض علاوه بر وحدت موضوع و محمول، چند وحدت دیگر هم شرط است: وحدت در زمان، وحدت در مکان، وحدت در شرط، وحدت در اضافه، وحدت در جزء و کل، وحدت در قوه و فعل، که مجموعاً هشت وحدت می شود و در این دو بیت بیان شده‌اند.

در این جا وقتی می‌گویید همه‌ی کرتی‌ها دروغگو هستند، در همین حالت یا دروغ می‌گویید و یا راست می‌گویید و این دروغ‌گفتن با راست‌گفتن در این جا جمع نمی‌شود. حال اگر موضوع را در جای دیگر بردیم، یعنی به جای مفهوم، آن را به سوی مصداق بردیم؛ در آن جا هم یا آن مردم دروغگو هستند و یا راستگو، و در این جا هم این دو موضوع جمع نمی‌شود. و از این جهت جمع نقیضین را عقل، محال می‌داند که در یک موضوع و در یک جا و در یک محمول و در یک شرط و در یک اضافه باشد. موفق باشید